

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Ing. J. D.**, zast. JUDr. Alexandrem Belicou, advokátem se sídlem Ostrava, Smetanovo nám. 7, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 13. 2. 2007, č. x, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 11. 2007, čj. 18 Cad 77/2007 - 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 2. 2007, č. x. Tímto rozhodnutím žalovaná přiznala žalobci zvýšení důchodu pro částečnou bezmocnost od 1. 11. 2006 do 31. 12. 2006 ve výši 480 Kč měsíčně podle § 70 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, s přihlédnutím k čl. II. bodu 1 a 4 zákona č. 109/2006 Sb. Krajský soud vycházel z následujícího skutkového stavu:

Žalobce je poživatel plného invalidního důchodu od 23. 10. 2000 a dne 20. 11. 2006 podal žádost o zvýšení tohoto důchodu pro bezmocnost. Lékař pověřený vypracováním posudku pro OSSZ v Karvině věc projednal dne 17. 1. 2007 se závěrem, že žalobce je částečně bezmocný od listopadu 2006. Na základě tohoto posudkového hodnocení vydala žalovaná výše citované rozhodnutí.

Krajský soud si vyžádal odborný lékařský posudek od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“), která posoudila zdravotní stav žalobce ve složení posudkový lékař a další odborný lékař internista, přičemž vycházela ze zdravotní dokumentace ošetřujícího praktického lékaře MUDr. I. K., ze spisové dokumentace doložené v posudkovém spisu žalobce vedeném OSSZ v Karviné a z poznatků získaných návštěvou žalobce v místě bydliště dne 21. 8. 2007. U žalobce se jedná o úplavici cukrovou II. typu léčenou inzulínem s orgánovými komplikacemi – diabetická osteoarthropathie obou nohou, chronická osteomyelitis pravého tarzu a hypertenzi II. V posudku se uvádí, že návštěvou žalobce bylo z jeho informací zjištěno, že vůbec nechodí, připouští však, že na záchod s obtížemi dojde sám, je schopen použít toaletní papír, je schopen si umýt ruce a obličej a opláchnout se sprchou. Je schopen se sám oholit elektrickým strojkem, provést ošetření nohou. Ven nevychází, neboť není schopen zvládnout schody. Pokud měl nemocnou pouze levou nohu, zvládl chůzi o berlích i schody. Při onemocnění i pravé nohy jej přítel vynesl na zádech a odvezl do nemocnice vlastním autem. Žalobce vydrží v sedě, s oporou se postaví, nevydrží ve stoje. Připravené jídlo je schopen jíst lžící na gauči, je schopen spolehlivě užívat sám léky a píchat si inzulín. Obleče se sám, od doby návratu z poslední hospitalizace v listopadu 2006 nebyl venku. Žalobce je orientován správně a slovní kontakt je velmi dobrý. Z uvedeného PK MPSV dovodila, že žalobce potřebuje dlouhodobě dopomoci druhé osoby při některých úkonech pro život nezbytných, je tedy částečně bezmocný a počátek této bezmocnosti stanovila na listopad 2006, tedy k ukončení hospitalizace. Před tímto datem nebylo podle komise možno považovat žalobce za bezmocného v žádném stupni, neboť nebyla splněna podmínka dlouhodobosti. Stav vyžadoval ošetrovatelskou a léčebnou péči, která byla žalobci poskytována za hospitalizace ve zdravotnickém zařízení.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu dospěl krajský soud k závěru, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí částečně bezmocný, nebyl však bezmocný převážně ani úplně. Tento závěr podle krajského soudu jednoznačně vyplývá z posudku vypracovaného PK MPSV. Pokud jde o úkony schopnosti sebeobsluhy, rozsah této schopnosti žalobce v podstatě potvrdil svou účastnickou výpovědí učiněnou do protokolu před dožádaným Okresním soudem v Karviné. Krajský soud v Ostravě proto žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností posléze doplněnou ustanoveným advokátem. Má zejména za to, že soud měl nechat vypracovat další znalecký posudek, jímž by znalec z oboru zdravotnictví a příslušného odvětví s případným konzultantem odborníkem posoudil, zda-li posudek PK MPSV je správný a objektivní. Stěžovatel nesouhlasí s rozhodnutím soudu, že byl částečně bezmocný k datu 13. 12. 2007, nebyl však bezmocný převážně ani úplně; že potřeboval dlouhodobě pomoc jiné osoby pouze při některých nezbytných životních úkonech, avšak nepotřeboval pravidelnou pomoc, popř. soustavný dohled jiné osoby při hlavních životních úkonech. Pokud by stěžovateli jakékoli předměty denní potřeby nepředložila a nepřipravila jiná osoba, byť se nacházejí v jeho bytě, není schopen si je vlastní silou připravit a použít. Pokud komise popisuje použití hygienických pomůcek a výkon nezbytných životních úkonů včetně hygieny, jako použití vany či sprchy, není schopen tyto úkony realizovat bez pomoci jiné osoby. Z výpovědi stěžovatele o jednotlivých

úkonech schopnosti sebeobsluhy může stěžovatel potvrdit rozsah uvedený v protokolu o svém výsledku dožádaným soudem. V době výsledku však stěžovatel žil v domácnosti se svým šestadevadesátiletým otcem, který jej osobně a soustavně obsluhoval a který již nyní nežije. PK MPSV nezhodnotila celé období zhoršujícího se zdravotního stavu od března 2005 do prosince 2006, a její závěry jsou proto v rozporu s právními předpisy. Krajský soud tak podle názoru stěžovatele nesprávně posoudil právní otázku, v důsledku čehož je jeho rozhodnutí nezákonné.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížních bodů, po posouzení věci však dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Jak již v odůvodnění svého rozsudku uvedl krajský soud, je rozhodnutí o nároku na dávku důchodového pojištění podmíněnou zdravotním stavem oprávněného závislé především na odborném posouzení zdravotního stavu občana, a to jednak lékařem příslušné okresní správy sociálního zabezpečení, v přezkumném řízení soudním pak posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona ČNR č. 582/1991 Sb.). V daném případě soud nechal vypracovat posudek PK MPSV v Ostravě a tato věc projednala v řádném složení (§ 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb.).

Podle § 132 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu ve spojení s § 64 s. ř. s. soud hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Při hodnocení důkazu znaleckým posudkem se pak soud musí zabývat tím, zda posudek má všechny formální náležitosti, zejména pak posoudit, zda jsou jeho závěry náležitě odůvodněny a zda jsou podloženy obsahem nálezu.

Krajský soud v Ostravě takto provedené důkazy zhodnotil a dospěl k závěru, že rozhodnutí žalované bylo vydáno v souladu se zákonem, neboť závěr o částečné bezmocnosti stěžovatele jednoznačně vyplývá z vypracovaného posudku. S tímto posouzením se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Rovněž podle jeho názoru je vypracovaný posudek úplný co do skutkových zjištění a přesvědčivý pokud jde o posudkové závěry. Podle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 284/1995 Sb. je částečně bezmocná osoba, která *„potřebuje dlouhodobě pomoc jiné osoby při některých nezbytných životních úkonech, například při mytí, česání a oblékání“*. Podle § 2 odst. 2 vyhlášky je převážně bezmocná osoba, která potřebuje *„kromě pomoci uvedené v odstavci 1 pravidelnou pomoc, popřípadě soustavný dohled jiné osoby při hlavních životních úkonech, například při chůzi a při výkonu fyziologické potřeby“*. Z výpovědi stěžovatele vyplynulo, že je schopen se sám opláchnout, oholit i obléct, ošetřit nohy, píchat si inzulin, jakož i s obtížemi dojít na záchod a použít toaletní papír. Potřebuje však oporu, aby se postavil, ve stoje nevydrží a prakticky nechodí. Byť by tedy obtíže s chůzí (*„hlavní životní úkon“* ve smyslu vyhlášky) mohly svědčit pro tvrzenou převážnou bezmocnost, je stěžovatel současně s to bez asistence jiné osoby provést prakticky veškeré *„nezbytné životní úkony“* [u kterých závislost na pomoci jiné osoby odůvodňuje bezmocnost částečnou (§ 2 odst. 1 vyhlášky)], jakož i vykonat fyziologickou potřebu. Závěr o částečné bezmocnosti je tak podle názoru Nejvyššího správního soudu zcela podložený. Totéž pak platí i pro stanovení data počátku bezmocnosti, které komise v posudku náležitě odůvodnila. Návrh stěžovatele na

vypracování dalšího znaleckého posudku proto shledal Nejvyšší správní soud nedůvodným.

Stěžovatel dále namítal, že v době podání své výpovědi dožádanému soudu s ním žil ve společné domácnosti jeho otec, který jej soustavně obsluhoval, tento však již nežije. Nejvyšší správní soud nepochybuje, že uvedené o poznání ztížilo celkovou situaci stěžovatele, současně je však toho názoru, že z hlediska podmínek rozhodných pro projednávanou věc (zdravotní stav stěžovatele a míra jeho závislosti na pomoci jiné osoby) se nejedná o skutečnost, která by cokoli změnila na závěrech napadeného rozsudku.

Z výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě netrpí vadou podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. prosince 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu